

PER SVALOJENJA "SVOBODA"
"SVOBODA"
"LIBERTY"
видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і субота
вартість
"УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
46 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
For lists, mail-orders і членів треба замовити на адресу "SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1906
"SVOBODA"
"LIBERTY"
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
of 66 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу — "СВОБОДА" — Official organ of Ukrainian National Association.

PK XXVII. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ., СУБОТА, 6-го ВЕРЕСНЯ 1919. Ч. 106. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, SEPTEMBER 6, 1919. No. 106.

КИЇВ В РУКАХ ВІЙСЬК ДЕНКІНА.

ПЕРЕГОВОРІ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ РОЗБИЛИ СЯ.

Колчак переніс свою головну квартиру з Омска до Іркутська.

ГОЛОВНА РАДА РІШИЛА ВИСЛАТИ РУМУНИ УЛЬТИМАТ.

ВІСТІ З УКРАЇНИ.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА НА ПЕРЕДМІСТІ КИЄВА.

Боротьба довкола Києва триває без перестанку даліше.
ЛОНДОН, 3 вересня. — Протибольшевицькі війська зняли нині полудневі передмістя Києва, як се доносило бездротна телеграма, вислана саветською головною квартирою в Москві, а яку тут переловлено.
Телеграма додає, що боротьба довкола Києва триває даліше без перестанку.
Здобуте Києва армією ген. Денкіна означало би поважний успіх в наступі протибольшевицької проти армії російського саветського правління. Ген. Денкін, який первісно розпочав був свої військові операції на Кавказі, заняв значно велику територію на північ від Чорного моря, посуваючи ся в північний і північно-західні напрями.
Даліше на північ ведуть боротьбу проти большевицької послани. Правдоподібно Поляки мають намір злучити ся з армією ген. Денкіна, щоби утворити спільний бойовий фронт проти большевицької.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ЗАЙМАЮТ КИЇВ.

Заняте Києва мало місце після завзятої боротьби на уліцях міста.

БАЗИЛИСЯ (Швайцарія), 4 вересня. — Українські війська заняли Київ після завзятої битви з большевицькими на уліцях міста, як се доносить нині вісти, одержані з Будапешту.

КИЇВ В РУКАХ ВІЙСК ГЕН. ДЕНКІНА.

По дводневній битві на уліцях міста большевицькі уступили з Києва.

ЛОНДОН, 4 вересня. — Воєне бюро повідомило вістку про здобуте Києва військами ген. Денкіна, протибольшевицького провідника в полудневій Росії.
Війська ген. Денкіна, як се подає урядовий звіт, заняли Київ по дводневній битві з большевицькими на уліцях міста.

(Повісше наведені телеграми собі протинуворіжні. Одна з них доносить, що Київ здобули українські війська Петури, а друга, що його заняли війська ген. Денкіна. Не є одиак виключено, що заняте Києва було переведене рівночасно військами Петури і Денкіна, між котрими вже від довгого часу ведуть ся переговори в ціли спільної акції проти большевицької.)

УКРАЇНЦІ ЗАКЛЮЧИЛИ З ПОЛЯКАМИ 30-ДНЕВНИЙ РОЗЕМ.

Підписане розем мало відбутися за се поєдинок.
ЛОНДОН, 4 вересня. — Поляки в Україні, які в полудневій Росії вели проти себе боротьбу, підписали в поєдинок 30-дневний розем, як се доносить нинішні вісти.

ПЕРЕГОВОРІ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ РОЗБИЛИ СЯ.

(Спеціална телеграма У. П. Кошівчу).
ПАРИЖ, 4 вересня. — Переговори між Українцями і Поляками в справі перемир'я розбили ся. — Др. Бліж.
(Телеграма від др. Бліжа надійшла в четвер полудно, отже є пізніша чим телеграма з Лондону, яка доносить, що Українці і Поляки підписали 30-дневний розем, а за тим і його доносене є правдоподібноше.)

В РОСІІ.

КОЛЧАК ПЕРЕНІС СВОЮ СТОЛИЦЮ ДО ІРКУТСКА.

Опоронжен Омска переведено впоіві.
ЛОНДОН, 3 вересня. — Бездротна телеграма з Москви доносить, що адм. Колчак, голова всероссийського правління, опоронжен Омск і переніс свою головну квартиру до Іркутська.
(Телеграма з перед двох днів доносима, що адм. Колчак переніс осідок своєї правління до Ново-Николаєвська, місцевості віддаленої 100 миль на схід від Омска.)
Англія не вірить в утуму Колчака з Омска.
ЛОНДОН, 4 вересня. — До си воєне бюро не одержало потвердження вістки про перенесення головної квартири Колчака з Омска до Іркутська, як се доносилось бездротна телеграма з Москви.
В урядових колах не вірять в доносене саветською правління, а то тому, що в останніх часах армія Колчака відстає: сирівани і злиждати виступають большевицьких військ.
КОПЕНГАГЕН, — вересня. — З урядових жерел одержані вісти доносить, що адм. Колчак переніс свою головну квартиру до Іркутська.
(Іркутск лежить при сибірським залізничним шляхом недалеко Байкальського озера, і 1,500 миль на схід від російсько-сибірської границі.)

Саветські війська під Царицином.

ЛОНДОН, 3 вересня. — Бездротна телеграма з Москви доносить про нові успіхи саветських військ на полудневій боєвій фронті.
Большевицький урядовий звіт доносить, що:
"Наші війська заняли Дубока над Вогаю (181 миль на полудне від Саратова), Неприятель опорожен Царицин (210 миль на полудне від Саратова)."
Підчас здобування міста Орск (155 миль на полудневий схід від Оренбурга) наші війська взяли 3,000 полонених."

Колчак хоче бороти ся до послідного.

ЛОНДОН, 3 вересня. — Телеграм з Омска доносить, що адм. Колчак віддав відозву до всіх Москвал, щоби всі ставали в ряди його армії, бо судьба Росії є zagrożена. Він заявив, що не зложити зброю, доки не побудить. Всіх тих, котрі не є спосібні до військової служби, визнає Колчак до помочи при доставі поживи і виробі амуніції.

Большевицькі настановили тимчасовий заряд для Сибіри.

ЛОНДОН, 4 вересня. — Саветське правління іменувало для Сибіри трох комисарів: Віленського, Владимирського і Лотова, віддалених від заряду в територіях Сибіри, відобраних від Колчака, як се доносить телеграма з Стокгольма.
Російське саветське правління призначило 2½ мільярда рублів на большевицьку пропаганду на Сибіри.

На Сибіри утворило ся чимало самотійних саветських республік.

СТОКГОЛЬМ, 3 вересня. — З достовірних жерел доносить, що на Сибіри стале цілий ряд самотійних саветських республік, які послідають свої власні армії і зводять заєдно боротьбу з Японцями і іншими союзниками Колчака.
Населеніяті республік утворили ся в Балаговєнську, Красноярську, Томську і Ухінську.
Останні вісти подують, що Татари і Кіргизи утворили саветський республіку, заволодівши своє приступлене до федеративної саветської Росії. Подібно республіку утворили населення полудневої часті губернії Байка.

Большевицькі війська над Дністром ведуть мирові переговори з Румунією.

ПАРИЖ, 3 вересня. — Пресова агенція з Берна доносить, що одержано урядову вістку, яка подає, що большевицькі війська над Дністром відновили до румунського правління ся в справі ведення мирових переговорів.
Троцький визнає до оборони Петрограда.
ЛОНДОН, 3 вересня. — Большевицький міністер війни, Лев Троцький, промовляючи дні 1 вересня на засіданні петроградського савета, заявив, що большевицькі не сьміють допустити до здобуття Петрограда ворогами, і розподати всі необхідні засоби, як се доносить бездротна телеграма з Москви.

Троцький грозить Фінляндії і Естонії війною.

ЛОНДОН, 3 вересня. — Нинішня російська бездротна телеграма доносить, що большевицький міністер війни, Лев Троцький, загрозив вислати червоною армію на Гельсинґфорсі і Ревалі, коли Фінляндія і Естонія не заперестане своїх нападів на Петроград.
Бездротна телеграма додає, що Троцький вислав до Естонії пропозицію в справі миру.

Большевицькі мають амуніції на десять літ.

ЛОНДОН, 4 вересня. — Полковник Діжон в 3-го р.д., при був нині до Лондону по троцький побут на Сибіри. Про його полковник міністерство війни, щоби засигнати точні інформції про воєнно-промислове на Сибіри.

Полковник Ворд заявляє, що большевицькі мають величезні засоби амуніції. Якраз перед війною большевицької революції Росія одержала від Англії, Злучених Держав і Японії гроші і амуніції для озброєння 16-мільйонної армії. З того лишилась мала частина воєнних матеріялів попала ся в руки Нім-

В РУМУНІІ.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ РІШИЛА ВИСЛАТИ РУМУНІ УЛЬТИМАТ.

Аліянті грозять їй зірванем всяких дипломатичних зносин.

ПАРИЖ, 3 вересня. — Головна рада мирової конференції рішила нині вислати Румуні ультимат з приводу її поступовання на Угорщині.
Ультимат буде доручений румунському правлінству окремих послан. На случай неприхильної відповіди аліянті зрвуть сяещас дипломатичні зносини, відключуючи з Букаресту своїх представників.
Головна рада зажадала від Румунії віддати аліянтам все, що румунські війська забрали на Угорщині, а за товари, які вона вже зужила, заплатила відповіди відшкодуванне.
З ультиматом вийде до Букаресту правдоподібно французький ген. Шарль Жоанр, бувший генеральний губернатор в Алжирі.

СЕРБІЯ І РУМУНІЯ ПРОТИ МИРОВОГО ДОГОВОРУ З АВСТРІЄЮ.

Не хочуть згодити ся на забезпеченне прав національним меньшностям.

ПАРИЖ, 4 вересня. — Мирові делегати Сербії і Румунії заявили нині, що їх держави правдоподібно не потвердять мирового договору, а то з причини усявіх за забезпечення прав національним меньшностям. Обі сі держави твердять, що мировий договір є уложений зі шкодою для їх інтересів на Балкані.

В ПОЛЬЩІ.

Резолюція на горнішнім Шлеску поширюють ся.

ЛОНДОН, 2 вересня. — Останні вісти з горнішнього Шлеску доносить, що порозидани банди ворохобини взаємно порозидали ся і розподати всі планою дальшій воєнній операції. Революція обхотила ший край. В околицях ковалень пришло до завязтій боротьби.
У північній часті краю ворохобини полонили одного німецького офіцера і 10 жовірів та здобули 3 машинної крі-

ВІСЛЯ ПЕРЕКОНАНА ПОЛКОВНИКА ВОРДА БОЛЬШЕВИЦЬКИ ПОКАРАТИ СМЕРТЮ 1,000 ОСІБ.

ЦАРГОРОД, 4 вересня. — Телеграма з Катеринослава доносить, що большевицькі перед опороженнем свого міста покарали поверх 1,000 осіб смертю, як се ствердив головний лікар, др. Робін, який має нагляд при отворюванні гробів в ціли ідентифікації жертя. Також виявило ся, що багато жертя згнуваю від ударів молотами, які надійдено недалеко місця похоронення. У багато жертя надійдено поломани ноги, руки і ребра.

В Катеринославі большевицькі покарали смертю 1,000 осіб.

В Катеринославі большевицькі покарали смертю 1,000 осіб.

Німеччина намагає ся саветською Росією торговельні зносини.

БЕРНО, 4 вересня. — Німеччина є готова підняти кожод хвилі торговельні зносини зі саветською Росією.
Як доносить вісти, між представниками німецького промислу і саветським правлінням Леніна пришло вже в сія справі до порозуміння.

ВІСЛЯ ПЕРЕКОНАНА ПОЛКОВНИКА ВОРДА БОЛЬШЕВИЦЬКИ ПОКАРАТИ СМЕРТЮ 1,000 ОСІБ.

ЦАРГОРОД, 4 вересня. — Телеграма з Катеринослава доносить, що большевицькі перед опороженнем свого міста покарали поверх 1,000 осіб смертю, як се ствердив головний лікар, др. Робін, який має нагляд при отворюванні гробів в ціли ідентифікації жертя. Також виявило ся, що багато жертя згнуваю від ударів молотами, які надійдено недалеко місця похоронення. У багато жертя надійдено поломани ноги, руки і ребра.

Німеччина намагає ся саветською Росією торговельні зносини.

БЕРНО, 4 вересня. — Німеччина є готова підняти кожод хвилі торговельні зносини зі саветською Росією.
Як доносить вісти, між представниками німецького промислу і саветським правлінням Леніна пришло вже в сія справі до порозуміння.

В ІНДИЯНОПОЛІСІ.

Президент Вілсон вголосив нині вже третю з раду промову в оборони мирового договору і конституції ліги народів.

Президент Вілсон виступив з острою критикою своїх протинників в сенаті і визнав загла, щоби він всіма можливими способами став ся вплинути на сенаторів, аби їх амуніції до виступу мирового договору і конституції ліги народів.

У своїй промові президент Вілсон виявив переконанне, що сенат затвердить мировий договір без жадних змін, бо відкинене його було би не лише пониженом чести Злучених Держав в очах цілого світа, але й великим нещастем в будучности.

ПРЕЗ ВІЛСОН СКЛИКАЄ НА СПІЛЬНУ НАРАДУ ПРЕДСТАВНИКІВ ПРАЦІ І КАПІТАЛУ.

Конференція відбудеть ся з початком жовтня.

ВАШИНґТОН, 3 вересня. — В ціли переведення дискусії над теперішнім економічним положенням президент Вілсон постановив викласти представникам робітників, фармерів і капіталістів на спільну нараду, яка відбудеть ся в Вашингтоні і буде тривати від 5. до 10. жовтня, як се доносить з Білого Дому.
Президент вислав нині писемо до торговельних падад, либераторських організацій і до американської федерації праці, просячи о вислане делегатів на згадану конференцію. В нарадах візьме участь 40 до 45 делегатів.

В ІМІЧЕЧИНІ.

Сподіють ся нової революції Спартаків в Баварії.

ЖЕНЕВА, 4 вересня. — Телеграма з Констанції доносить, що сильні відділи правління саветської Росії обсадили всі державні будинки в Монахії, столиці Баварії.
Від поєдинок військ постійно патрулює уліці міста. Правління вислав нині писемо до комуністів планують новий державний замах.
Останні телеграми доносить, що полуднене з Мюнхеном є перерване та що в останній час нема відати живих вістий про положене в Монахії.
Все-Німці за приверненем монархії.
БЕРЛІН, 3 вересня. — Всенімечеська ліга, яка тепер відбудує тут загальні збори, заявила ся за приверненем царського престоло і передаванням границі Німеччині. Всенімечеська ліга заявила ся також за влученем німецької Австрії до Німеччині.
Австрійські все-Німці проти Габсбургів.
БЕРЛІН, 3 вересня. — На засіданні установчих зборів др. Розен з Відня, представник всенімечеської групи в Австрії, заявив між іншим осьсе:
"Прокляті Габсбурги пропали раз на все. І коли би котрий-Азі."

В ТУРЕЧИНІ.

Молодо-турецька партія перетворилась ся в большевицьку.
СТОКГОЛЬМ, 4 вересня. — Большевицький членок з Петрограда доносить, що молодотурецькі комітеті науки і культу перетворили ся в відділи большевицької партії і розподати всі необхідні засоби пропаганду в Малайї.

